

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
2023

ՀՈՒՆԻՍ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ
ԵՎ
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 8

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար: Ուշադիր եղի՛ր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 33-38-րդ և 67-69-րդ առաջադրանքներում՝ յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ, դի՛ր X նշաններ:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր շարքում ուղղագրական սխալ կա:

- 1) ամանորյա, առնչվել, ընդամենը, կոթնել
- 2) փեղկ, բողտիկ, խավիար, անհարկի
- 3) հեղհեղատ, հեղհեղուկ, ապաշխարել, ընդհանուր
- 4) զեղչել, գղջալ, բամբիշ, դժխեմ

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում գծիկով:

- 1) ոտքով(գլխով), մաս(մաքուր), ի(հեճուկս)
- 2) մանր(մունր), հականե(հանվանե), փոքր(ինչ)
- 3) ընկեր(բարեկամ), կիսատ(պռատ), ծայրից(ծայր)
- 4) ճեփ(ճերմակ), ասել(խոսել), բաց(դեղին)

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի ընդգծված *n*-ն է արտասանվում *o*:

- 1) անորակ, արջաորս, ութոտնուկ
- 2) աղիողորմ, քաջողի, կրծոսկր
- 3) անորոշ, նրբաոճ, անողնաշար
- 4) ովևե, անորսալի, բարեողջույն

4 Ո՞ր շարքում բաղադրյալ հատուկ անվան գրության սխալ կա:

- 1) Բյուզանդական կայսրություն, Փոքր Հայք, Գրիգոր Լուսավորիչ
- 2) Դաշտային Կիլիկիա, Հավայան կղզիներ, Հին Հունաստան
- 3) Ռուսաստանի Դաշնություն, Ներսես Մեծ, Մշո Առաքելոց վանք
- 4) Բաղաբերդի կիրճ, Հյուսիսատլանտյան դաշինք, Թարգմանչաց Տոն

5 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է *ու*-ն սղվել:

- 1) ծածկոց, գարնանային, մկնդեղ
- 2) դալկանալ, կանխագգալ, թաքնվել
- 3) փախստական, արթնանալ, գանգրահեր
- 4) մածնաթան, լեզվաբան, բազկաթոռ

6 Ո՞ր շարքի *ու* բոլոր բառագույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) ծածուկ-բացեիբաց, խոնարհ-ամբարտավան
- 2) անխոհեմ-ողջախոհ, տնտեսել-շռայլել
- 3) ողորկ-անհարթ, արի-վեհերոտ
- 4) թերի-ավարտուն, սուղ-սակավ

7 Ո՞ր շարքում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) սնգույր-երեսը ներկելու քուրք, սուտակ-թանկարժեք քար
- 2) պատրվակ-մտացածին պատճառ, խեժ-կապույտին տվող կանաչ
- 3) ակնակապիճ-աչքի խոռոչ, խոյակ-քանդակագարդ սյունագլուխ
- 4) կոնդակ-կաթողիկոսի պաշտոնական գրություն, դարձերես-թղթի հակառակ կողմը

8 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն ունեն ընդհանուր արմատ:

- 1) անարգանք, արգանակ, մեծարգո
- 2) կտրել, հուսակտուր, կտրուկ
- 3) սիրասուն, սննդակարգ, անասնապահ
- 4) գետափնյա, գետնամած, գետաբերան

9 Ո՞ր դարձվածքի իմաստն է սխալ բացատրված:

- 1) **թևի տակ առնել** - նեցուկ կանգնել
- 2) **սիրտը կախ** - անտրամադիր
- 3) **սառույցը շարժվել** - աղետ պատահել
- 4) **ձեռնոց նետել** - մարտի հրավիրել

10 Ո՞ր շարքի ոչ բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ:

- 1) իջևան, հանգրվան, օթևան
- 2) գավեշտ, ծաղր, հեզմանք
- 3) հակիրճ, սեղմ, համառ
- 4) երկնագույն, լաջվարդ, լուրթ

11 Ո՞րն է գերադրական աստիճանով դրված ածական:

- 1) ամենակեր
- 2) ամենատես
- 3) ամենագետ
- 4) ամենաչար

12 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են անորոշ դերանուններ:

- 1) ոմանք, այլ, որերորդ
- 2) այսինչ, որոշ, որևիցե
- 3) մյուս, երբևէ, ինչ-որ
- 4) մեկը, մի քանիսը, ով

13 Ո՞ր տարբերակում նախադասության անդամի ձևաբանական վերլուծության սխալ չկա:

Աջ ու ձախ պտտեմ մի երրորդ կոճակ, Եվ մութը իսկույն հին չարքի նման Չքվի, չքանա:

- 1) *պտտեմ* – ըղձական ապառնի, *մի* – անորոշ դերանուն
- 2) *նման* – կապ, հետադրություն, *երրորդ* – բաշխական թվական
- 3) *չքվի* – չեզոք սեռի բայ, *իսկույն* – վերաբերական
- 4) *չարքի* – գոյական, սեռական հոլով, *չքանա* – պարզ բայ

14 Ո՞ր նախադասության մեջ անկանոն բայ չկա:

- 1) Նա նայեց վարից վեր՝ ձեռքով վախվորած մի բացասական շարժում անելով:
- 2) Ի՞նչ իմանայի, որ պիտի մի օր Քունքերիս ճերմակ մազեր երևան:
- 3) Հենվելով իր ձեռնափայտին՝ նա ոտքի ելավ ու դողդոջուն քայլերով մոտեցավ ինձ:
- 4) Ճանապարհը գնալով դժվարանցանելի էր դառնում:

15 Ո՞ր շարքում են բոլորը անորոշ դերբայներ:

- 1) հպարտանալ, խաղացել, դողացնել, խոցոտել
- 2) հասել, հանգչել, կորցնել, չորանալ
- 3) ծիծաղել, ուրախացրել, ուռչել, պոկոտել
- 4) պարծենալ, մոտեցնել, իմացվել, լինել

16 Ընդգծվածներից ո՞րն է որոշիչ:

- 1) Մեղմ ու սիրագին ժպտում էր նա ինձ Օտար կողմերում, այն ճամփի վրա:
- 2) Դժկամ նայում են ժայռերը խոժոռ, Տխուր խաղում են ալիքները ժիր:
- 3) Միևնույնն են ինձ Հյուսիս թե Հարավ, Մի խենթ տագնապ կա իմ հիվանդ սրտում:
- 4) Կանգնած են նորից ասեղ անտառում՝ Մութ ուղիների բաժանումի մոտ:

17 Ո՞ր նախադասության մեջ հանգման անուղղակի խնդիր կա:

- 1) Մերոնց վիշտը մերթ բոցավառվում էր որպես պայծառ հույս, մերթ դառնում մարմրող տկար կայծ:
- 2) Նրան մեծ պատիվներով ու շուքով ընդունեցին Աշոտ արքայազնի հոր՝ Գագիկի նստավայրում:
- 3) Ժայռի կատարին փթթում է ճերմակազգեստ մասրենին:
- 4) Նա սկսեց հետևել խանութպանի ձեռքի շարժումներին:

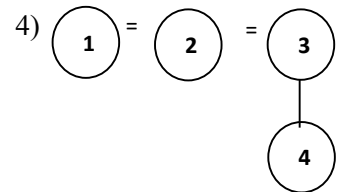
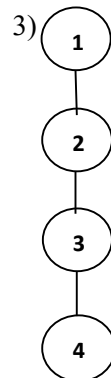
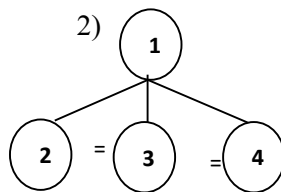
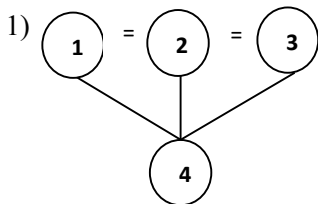
18 Ընդգծվածը նախադասության ի՞նչ անդամ է:

*Հատակից քար ես հանում,
Մաքուր է այնքան,
Զարից բուրնունք ես առնում
Կարմրախայտ ձկան:*

- 1) ձևի պարագա
- 2) ստորոգելի
- 3) ենթակա
- 4) որոշիչ

19 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Այն միջոցին, երբ մեր հարևան հրեաների խանութները թալանում էին, երբ տներից դուրս ձգվող մանկական անկողինների բուրդն ու փետուրը քամու բերանում էին, կանանց ու երեխաների աղաղակն ու հեծկլտանքը լցրել էին օդը, մենք փակված էինք խանութում:

20

Պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից ո՞րն է ճիշտ փոխակերպված բարդի:

- 1) *Քննադատության հանդեպ նրա արհամարհանքը առաջ էր եկել նախկինում անարդարացի ու աչառու քննադատության ենթարկվելուց:*
Քննադատության հանդեպ նրա արհամարհանքն առաջ էր եկել, երբ նախկինում անարդարացի ու աչառու քննադատության էր ենթարկվել:
- 2) *Թիֆլիսը սիրեց ինձ իմ ծննդավայրը մոռանալ տալու աստիճան:*
Թիֆլիսը սիրեց ինձ այնքան, որ մոռացա իմ ծննդավայրը:
- 3) *Խնդրեցի մի նավաստու իրավիճակի մասին մի երկտող հասցնել հարազատներիս:*
Խնդրեցի, որ մի նավաստի իրավիճակի մասին մի երկտող հասցնի հարազատներիս:
- 4) *Հեծյալների՝ Սահակ Սևադայի ապարանքին հասնելուց հետո իշխանը միայնակ առաջ անցավ:*
Երբ հեծյալները հասան Սահակ Սևադայի ապարանքին, իշխանը միայնակ առաջ անցավ:

21

Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն թվերը, որոնց տեղում ստորակետ պիտի դրվի:

Տանտերը(1) Օհան ապերը(2) նահապետական բարքով մի մարդ էր որի նման մարդիկ հիմա մեր գյուղերում այլևս չկան: Չմեռը նստում էր սենյակի անկյունում(3) բուխարու մոտ(4) չոր փայտը դարսում կողքին փայտերը մեկ-մեկ զգում էր կրակի մեջ(5) պատմություններ անելով շահի ժամանակից(6) անցած-զնացած օրերից որսից և անտառից: Բսկ(7) եթե ոչ ոք չէր լսում նրան(8) մենակությունից(9) կամ ձանձրությանց բուխարու առաջ բաց էր անում շարականի գիրքը:

Տանը չորս հոգի էինք ես Օհան ապերը(10) նրա պառավ կինը և տասը տարեկան Աշոտը որ հավատարիմ ընկերս էր:

- 1) 1, 2, 4, 6, 8, 9
- 2) 3, 5, 7, 9, 10
- 3) 2, 4, 6, 8, 10
- 4) 3, 4, 6, 7, 9, 10

22

Փակագծերում տրված բառերի ո՞ր հերթականությունն է համապատասխանում նախադասության մեջ դրանց տեղադրման ճիշտ կարգին (բառերը տրված են ուղիղ ձևով):

Հելիոսի նշանավոր արձանը .....՝ արձանամասերից յուրաքանչյուրը մյուսի վրա դնելով, և նրա մասին Փիլոն Բյուզանդացին գրել է, թե քանդակագործը անավարտ արձանի շուրջը քիչ-քիչ ..... հողի շերտեր՝ ..... ավարտված հարկերը և հնարավորություն ստեղծելով հաջորդ հարկերը ..... :

(1. տեղադրել, 2. կառուցել, 3. ծածկել, 4. լցնել)

- 1) 1, 2, 4, 3
- 2) 2, 4, 1, 3
- 3) 2, 4, 3, 1
- 4) 1, 3, 2, 4

23 Տրված հատվածը ո՞ր հայերենով է շարադրված:

*Մրտիս դառնահեծ հառաչանքների
Վայն ու ողբաճայն աղաղակները
Վերընծայում են քեզ, ո՞վ գաղտնաստես,
Եվ իմ սասանված մտքի ճենճերող
Իղձերի պտուղ նվերն այս դրած
Անձս տոչորող թախծի կրակին՝
Կամքիս բուրվառով առաքում են քեզ:*

- 1) գրաբարով
- 2) արևմտահայերենով
- 3) արևելահայերենով
- 4) միջին հայերենով

24 Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

- 1. Շատ տարիներ գաղտնիքը մի սերնդից մյուսին էր փոխանցվում բանավոր ձևով, և միայն ոչ հեռու անցյալում է այն գրվել թղթի վրա: Փաստաթուղթը տեղում կիսվել է երկու մասի և պահպանման հանձնվել չիրկիզվող երկու տարբեր պահարաններում:
- 2. Հայտնի դեղամիջոցներից մեկը՝ անգոստուրիան, 1824 թվականից արտադրում է նույն գերդաստանը: Դառը նյութի դեղատոմսը և պատրաստման տեխնոլոգիան պահվում են խիստ գաղտնի:
- 3. Նրանք պարտավոր էին հանդիպել միայն դեղամիջոցի պատրաստման պահին, երբ պատրաստի արտադրանքի ստուգման համար մնում էր միավորել գաղտնի գիտելիքները:
- 4. Միայն չորս մարդ գիտեր գաղտնիքը, ընդ որում, նրանցից յուրաքանչյուրը տեղյակ էր գաղտնիքի միայն քառորդ մասին, և բոլորն ապրում էին տարբեր տեղերում: Միասին ոչ մի տեղ չէին գնում ո՛չ գնացքով, ո՛չ շոգենավով, ո՛չ էլ ինքնաթիռով:

- 1) 4, 2, 1, 3
- 2) 2, 4, 1, 3
- 3) 2, 4, 3, 1
- 4) 4, 2, 3, 1

25 Վ. Տերյանի ո՞ր բանաստեղծությունից է տրված հատվածը:

*Ու կարոտակեզ ահա կրկին
Վերադառնում են, որ առհավետ
Ունկնդիր լինեմք քո հին երգին
Եվ լսամ, լսամ անուշ քո երգի հետ:*

- 1) «Մի՞թե վերջին պոետն են ես»
- 2) «Իջնում է գիշերն անգութ ու մթին»
- 3) «Որպես Լաերտի որդին»
- 4) «Մի՛ խառնեք մեզ ձեր վայրի»

26

Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի հերոս Աբխաղոն աղան համաձայնում է լուսանկարվել, երբ՝

- 1) իմանում է, որ ամեն մարդ պարտավոր է «իր պատկերը քաշել տալ»:
- 2) լուսանկարիչը, նկարագրելով իր ողբալի վիճակը, շարժում է նրա գուրը:
- 3) պարզում է, որ միայն մեծ մարդիկ լուսանկար ունեն:
- 4) լուսանկարիչը խոստանում է ձրի նկարել:

27

Գ. Չոհրապի ո՞ր հերոսուհին է նորավեպի ավարտին դառնում «...սևեր հագնող աղջիկ մը, որ չամուսնանար»:

- 1) Վասիլիկը
- 2) Տիգրանուհին
- 3) Պերճուհին
- 4) Չարդարը

28

Ո՞ր պնդումն է ճիշտ Ա. Բակունցի «Միրհավ» պատմվածքի վերաբերյալ:

- 1) Դիլան դային Սոնայի մահից հետո ամուսնանում է, բայց մինչև խոր ծերություն հիշում է Սոնային:
- 2) Սոնան ամուսնացել էր քաղաքից գյուղ եկած ուսուցչի հետ:
- 3) Անտառապահն ու Դիլանը մտերիմ ընկերներ էին և հաճախ էին միասին զբաղվում միրհավի որսով:
- 4) Սոնայի ամուսնությունից հետո Դիլանը հեռանում է գյուղից:

29

Ինչո՞վ է ավարտվում Գ. Դեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպը:

- 1) Ավարայրի դաշտից լսվող՝ Վարդանանց նվիրված «հին երգի» մեղեդու պատկերով
- 2) Եղիշեի՝ Ավարայրի դաշտում նահատակված հայ հերոսների անունների թվարկումով
- 3) Արտակ Մոկացի՝ պատերազմի դաշտում ընկած սիրելիների մասին հիշողություններով
- 4) Փայտակարան արշավելու և հոներից դիմագրավելու համար Հազկերտի՝ պարսից հազարապետին տված հրամանով

30

Մ. Մեծարենցի ո՞ր բանաստեղծությունից է մեջբերված հատվածը:

*Ձուրը ցայտքեն ծաղիկ ծաղիկ կը կաթեն.
Վրճիտ, ինչպես լույսն արցունքը մանկան,
Նըվազն անոր կը հեծեծե հեշտական:*

- 1) «Արևին»
- 2) «Վայրկյան»
- 3) «Միրերգ» («Գիշերն անույշ է...»)
- 4) «Աքափաներու շուքին տակ»

31 Ո՞ր բառն է բաց թողած:

.....սերունդների
Աչքն է դիպել լույս գազաթին
Ու անցել:

- 1) Եղեռնապուրծ
- 2) Խուճապահար
- 3) Մահախուճապ
- 4) Աստանդական

32 «Մասնա ծներ» էպոսի («Մասունցի Գավիթ» համահավաք բնագիր) վերաբերյալ ո՞ր պնդման մեջ սխալ կա:

- 1) Հեռանալով Բաղդադից՝ իրենց ճանապարհին Սանասարն ու Բաղդասարը տեսնում են մի բարակ, բայց զորեղ առու, որի ակունքի մոտ իրենց համար ամրոց են կառուցում:
- 2) Հոր անեծքով Փոքր Սիերը մնում է անմահ ու անժառանգ, դևերը բռնում են նրան և փակում Ագռավաքարում:
- 3) Մեծ Սիերը եղբայրներից միակն է, որ ժառանգում է հոր դյուցազնական ուժը և չափահաս դառնալուց հետո տիրություն անում իր երկրին ու ժողովրդին:
- 4) Որբացած Գավթին ուղարկում են Իսմիլ Խաթունի մոտ, բայց նա կարճ ժամանակ անց չի ընդունում վերջինիս կաթը և սնվում է Մասունցի ուղարկված մեղրով ու կարագով:

33 Ո՞ր բառերում ածանցի հնչյունափոխություն կա:

1. կառուցապատում, 2. ձկնաբուծարան, 3. նկարչություն, 4. բնութագրական,
5. ծննդական, 6. միջնորմ, 7. քննաշրջան, 8. թաքստոց

34 Ո՞ր նախադասություններում բուն բացահայտիչ կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Այդ մի մատաղ և խարտյաշ եղնիկ էր սև ու ջինջ աչքերով որ ծածկվում էին երկայն նուրբ թարթիչների տակ:
2. Արդյոք գիտեր նա որ ինքը դողանջուն անտառների ազատ երեխան ծնվել ու մեծացել էր այդ խուլ անտառներում:
3. Մեր երեխաներիս աչքը չէր հեռանում նրանցից և ուշիուշով դիտում էինք արագիլների ամեն մի շարժում:
4. Մի գիշեր մի փոթորկոտ գիշեր սարերից անսասն՝ փչում էր քամին դուռն ու պատուհանները ծեծում:

35 Ո՞ր բառերն են միմյանց հոմանիշ:

1. կառափ, 2. վիհ, 3. ոլորան, 4. որոգայթ, 5. շառափ, 6. ծուղակ, 7. թակարդ

36 Ո՞ր շարքերում տրված խոսքի մասին չպատկանող բառ կա:

1. ամբողջ, ամենուր, միմյանց, իրենք (*դերանուն*)
2. յուրովի, այդչափ, դեսուդեն, քանիցս (*մակբայ*)
3. վերաբերյալ, առանց, միջև, օրոք (*կապ*)
4. ո՛չ, թե՛...թե՛, մինչդեռ, թեկուզ (*շաղկապ*)

37 Պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցներն են գործածված:

*Երկինքն ու ծովը գրկել են իրար,
Մակույկն է սահում չգիտես թե ուր.
Իսկն ու երազը ձուլվել են իսպառ,
Ոչինչ չի տենչում իմ հոգին տխուր:*

1. հանգավորում, 2. համեմատություն, 3. շրջադասություն, 4. փոխաբերություն, 5. չափազանցություն

38 Ո՞ր նախադասություններում կետադրական սխալ կա:

1. Մեղավորը հայրս է եղել. անճնագրային սեղանի մոտ կանգնած՝ նա մի պահ մոռանում է մորս ազգանունը և ստիպված՝ ասում առաջին մտացածին ազգանունը:
2. Մի օր էլ Լևոնը (տանը Լոյր էինք անվանում) իր դասընկերներին՝ յոթ-ութ տղաների, հավաքել էր մեր հյուրասրահում՝ զվարճանալու:
3. Լևոնը, բոցկլտացող աչքերը չռելով, որոտի նման պայթեց՝ ասելով, որ այս տան տերերից մեկը ինքն է, և ծառան իրավունք չունի խառնվելու:
4. Գոգոն ձայն-ծափուն չհանեց ոչ թե նրա համար, որ չէր կարող պատասխանել, այլ լցվեց դառը վշտով. քառասուն տարի ծառայել է այս տանը, հենց իրեն՝ Լևոնին մեծացրել է իր թևերի վրա:

39 Տրված բառերից քանիստ՞ում ուղղագրական սխալ կա:

հոտնկայս, անհողդիողդ, երկվորյակ, դիցուկ, գոռգոռոց, գաղտագողի, կորնթարդ

40 Տրված բառերից քանի՞սն են կազմությամբ բարդածանցավոր:

գունափոխություն, դավադրորեն, դարչնագույն, դեղամիջոց, արևելք, վիպասան

41 Տրված բառերից քանի՞սն են վերաբերական:

անշուշտ, իսպառ, փոքր-ինչ, իբր, սոսկ, դարձյալ, ինչ-ինչ, նույն

42 Նախադասություններից քանիստ՞ում կապ կա:

- Նա մի բարեկազմ աղջիկ էր՝ մոտ քսանհինգ տարեկան, խարտյաշ մազերով:
- Նրա հայացքը արտահայտում էր խելացիություն՝ քնքշության հետ միախառնված:
- Ըստ նորմանդական սովորության՝ նա միշտ շրջում էր՝ մի փոքր գդակ դրած:
- Չորականների պարագլուխները խորհրդակցում էին ապագա ճակատամարտի մասին:

43 Նախադասություններից քանիստ՞ում է ընդգծվածը ենթակա:

- Նրան համոզելը այդքան էլ հեշտ չէ:
- Կարևորը դպրոցը չէր և ոչ էլ գրատախտակը:
- Ծաղկի սերմի մեջ է բնության հրաշքների հրաշքը:
- Հարյուր տարի տևեց նշանավոր այդ տաճարի շինարարությունը:

44

Նախադասության անդամներից քանիսի՞ շարահյուսական պաշտոնն է սխալ նշված:

Խոնարհին մի քանի օր չէի տեսել, ու թվում էր՝ էլ չեմ տեսնելու, սակայն մի անգամ ևս նրան հանդիպելու ցանկությամբ կանգ առա նրանց տան առաջ և բաց դռնով նայեցի ներս:

- **Խոնարհին** – հանգման անուղղակի խնդիր
- **չէի տեսել** – պարզ ստորոգյալ
- **էլ** – ժամանակի պարագա
- **նրան** – ուղիղ խնդիր
- **ներս** – տեղի պարագա
- **կանգ առա** – բաղադրյալ ստորոգյալ

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Նյութական իմաստ արտահայտող խոսքի մասերն են միայն գոյականը, ածականը, թվականը և դերանունը:
2. Շաղկապները նախադասության անդամ երբեմն դառնում են, երբեմն՝ ոչ:
3. Վերաբերականները արտահայտում են դատողական վերաբերմունք, իսկ ձայնարկությունները՝ զգացական:
4. Դիմավոր և անդեմ բայերին բնորոշ են եղանակի, ժամանակի և սեռի քերականական կարգերը:
5. Կան բառեր, որոնց խոսքիմասային պատկանելությունը նախադասությունից դուրս որոշելն անհնար է:
6. Բայերը նախադասության մեջ միշտ դառնում են ստորոգյալ:

Բ մակարդակ

46 Ո՞ր շարքում գաղտնավանկ ունեցող բառ կա:

- 1) մաքրամաքուր, մանրակ, աստղալից
- 2) փափկասուն, անընչասեր, խառնիխուռն
- 3) գեղեցկություն, ակնաբույժ, վերջնագիր
- 4) կապտերանգ, քաղցրասեր, մատնաչափ

47 Ո՞ր տարբերակում է տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված:

- 1) ՏՄՀԸ-4276
- 2) ՆԾԱ-451
- 3) ՌՇԽԳ-1943
- 4) ՊԿԶ-867

48 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Ջրտու-ի(1) այդ գիշերներին լուսինը շող-(2) էր գցում առվի մեջ, ջրվորի պողպատ բահի վրա, արծաթ փայլով պսպղում էին սերկ-իլի(3) տերևները, հովից հասկերը քսվում էին իրար, խ-ում(4): Լուսաբացին հալվում էին աստղերը ձյունի գնդերի պես, շառագունում էր արևելքը, արևի առա-ին(5) շողերը խաղում էին ականակի-(6) ամպերի հետ, ասես մի անտես ձեռք բ-ր(7) շողերով ամպի սպիտակ քուլաների վրա հազարավոր նա-շեր(8) էր նկարում, որ մի քիչ հետո ավերի նույն շողերով:

Արևի շողերի հետ գոլո-շի(9) էր բարձրանում արտերից, ու գիշերվա խոնավությունն էր ան-անում(10):

- 1) 3-և, 4-շշ, 7-յու, 9-ր
- 2) 1-ք, 2-ք, 6-թ, 10-է
- 3) 2-ք, 7-յու, 8-դ, 10-է
- 4) 1-ք, 5-ջ, 8-դ, 9-ր

49 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում *ի* ձայնավորի հնչյունափոխություն կա:

- 1) մարդկային, ձգան, ընչաքաղց, պատանյակ
- 2) դիտակետ, մրգառատ, հոգյակ, փոշոտվել
- 3) երկրաբան, տարկետում, այգեպան, թվական
- 4) վիպագիր, կարմրաթուշ, սրտամոտ, անկողնային

50 Ո՞ր տարբերակի ընդգծված բառերը համանուններ *չեն*:

- 1) **շահ** ստանալ–պարսից **շահ**
- 2) **ակնարկ** նետել–**ակնարկ** տպագրել
- 3) գետի **ափ**–ձեռքի **ափ**
- 4) **գորշ** իրականություն–**գորշ** ամպեր

51 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությանը պարզ:

- 1) քաղաք, երիտասարդ, ամրակ
- 2) աղիք, եղեգն, խոժոռ
- 3) գրպան, թզուկ, կանաչ
- 4) դշխո, փափուկ, կանոն

52 Փակագծերում տրվածներից մեկը տվյալ նախադասությանը համապատասխանում է, մյուսը՝ ոչ. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ:

- ա. Ես հիմա (1. հարյուրտոկոսանոց, 2. հարյուր տոկոսով) համոզված եմ, որ կարող եմ բոլոր դժվարությունները հաղթահարել:
- բ. Պատերազմի (1. հրաձիգները, 2. հրձիգները) շարունակում են աշխարհի տարբեր անկյուններում «ահաբեկչության» դեմ պայքարել՝ ծածկելով իրենց նավթային շահերը:
- գ. Ձինձառայողները դիմադրություն (1. չեն գործել, 2. ցույց չեն տվել):
- դ. ՀՀ-ում հայերենը (1. պաշտպանված, 2. պահպանված) է օրենքով:

- 1) ա-1, բ-2, գ-2, դ-2
- 2) ա-2, բ-2, գ-2, դ-1
- 3) ա-1, բ-1, գ-1, դ-2
- 4) ա-2, բ-2, գ-1, դ-1

53 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-ներ* վերջավորությամբ:

- 1) ուղեցույց, որդեգիր, կաթնասուն, մեներգ
- 2) նավավար, հետախույզ, անցաթուղթ, սառցահատ
- 3) օրապահ, սրունք, գրաբեր, արքայադուստր
- 4) հանքափոր, պատճեն, ջերմաչափ, վիրաբույժ

54 Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են *ա* խոնարհման:

- 1) մոնչում են, կորան, հոգացել են
- 2) որսացե՛ք, տենչում էինք, ծիծաղող
- 3) ողբացին, կաղում էր, առավ
- 4) դարձել է, մուրում են, մոռացե՛ք

55 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ *չկա*:

- 1) Խաչքարերը կանգնեցնում էին սրբավայրերում, գերեզմանատներում, մեծ ու փոքր ճանապարհների եզրերին:
- 2) Քիչ անց հարևան վագոնից վերադարձավ ամուսինը՝ մասամբ վերագտած հոգու անդորրը:
- 3) Օտարերկրացիները միայն մեր Մատենադարանում կարող են տեսնել իրենց հեղինակների կորած բնագրերի հնագույն թարգմանությունները:
- 4) Նախորդ դարերում այստեղ-այնտեղ առկայծած որմնանկարչությունը փթթեց Տաթևում և Անիի տաճարներում:

56 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *ա* ներքին հոլովման:

- 1) հենասյուն, խաղատուն, գարուն
- 2) մտերմություն, շուն, միացում
- 3) անկյուն, ձյուն, կարկաչյուն
- 4) կեցություն, դերանուն, արյուն

57 Ո՞ր նախադասության մեջ որոշիչ հոդի գործածության սխալ կա:

- 1) Իմաստունն զգուշությամբ փակեց աչքերը և հրաժեշտ տվեց կյանքին:
- 2) Ահագնադողող ծափերը անմիջապես խախտեցին դահլիճի քար լուրթյունը:
- 3) Մուրհանդակն շտապում էր ժամ առաջ հասնել ամրոց:
- 4) Հանկարծ քույրն երևաց, ինձ տեսավ և կարծեց, թե հանդիմանելու եմ ուշացման համար:

58 Ո՞ր նախադասության մեջ թվականի փոխանվանական գործածություն *չկա*:

- 1) Ներկայումս երկրի տարբեր անկյուններում աշխատում են երեսուն գիտարշավախմբեր, որոնցից տասներկուսը արտասահմանից են:
- 2) Երբ Ավետիքը դառնում է յոթ-ութ տարեկան, ծնողները նրան տալիս են սովորելու գյուղի ուսումնարանում:
- 3) Այդ գյուղում ապրում էր հարյուր քսանյոթ մարդ. նրանցից քսանինը տղամարդիկ էին, մնացածը՝ կանայք ու երեխաներ:
- 4) Այդ գիտնականը թարգմանություններ էր անում հարյուր տասնչորս լեզվից, վարժ խոսում էր երեսունինը լեզվով, մասնակի տիրապետում տասնմեկին:

59 Ո՞ր նախադասության մեջ միջոցի անուղղակի խնդիր *չկա*:

- 1) Բոլոր երկրներում մարդիկ սիրով են դիմավորում Նոր տարվա գալուստը:
- 2) Հետո անձրև սկսվեց, և անձրևի առաջին կաթիլների հետ անջրանցիկ կտորով ծածկեցին ցորենը:
- 3) Դու կգաս ու կրկին հեքիաթով կդյութես, Լուսերես կցրես մառախուղն իմ հոգու:
- 4) Միջօրեին տաքանում է հողը, օդը հագեցնում է հողի ու արևի արբեցնող բուրմունքով:

60 Ո՞ր տարբերակում բաղադրյալ ստորոգյալ կա:

- 1) Թանապուրի տաք գոլորշին Գերանին առնում Եվ սյունն ի վար գլոր-գլոր Ուլունք էր դառնում:
- 2) Երևի բան է պատահել. Երևի տարիներն անսիրտ Իմ սրտի կրակը տարել, Տարել են ու հետ չեն բերել:
- 3) Չգիտեմ՝ որտեղից է գալիս Ջութակի հեկեկանքը տրտում:
- 4) Այս գիշեր տեսա մի անուշ երագ. Ես իմ հայրենի տունն էի նորոգում:

61 Ո՞ր նախադասությունն է անվանական անդեմ:

- 1) Յուրտ է դարձյալ, մութ՝ իմ ուղին, Սրտումս՝ մահ և աշուն:
- 2) Երագներ իմ անդարձ, ծաղիկներ իմ գարնան, Ի՞նչ կանչով ձեզ կանչեմ, ինչպե՞ս լամ ձեզ համար:
- 3) Մութ հավերժության դառնությունն զգալ, Եվ թախծել անհուն, և անչար լինել:
- 4) Սև գիշե՛ր, և՛ հուշե՛ր, և՛ խոհե՛ր անհամար, Մոռացված երագներ, շուշաններ թառամած:

62 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն թվերը, որոնց տեղում բուք պիտի դրվի:

Այս արգահատելի մարդը(1) Հոհան եպիսկոպոսը ոչ միայն ազահ էր այլ նաև անհնձքնասեր: Պատահում էր(2) գնում էր թագավորի պալատ և իրեն պահում էր(3) ինչպես խեղկատակ(4) չամաչելով իր տարիքից և կոչումից: Չորեքթաթ վագելով(5) ծամածռություններ անելով ու կենդանիների ձայներ հանելով(6) ծիծաղեցնում էր թագավորին(7) ուղտի պես սողալով նրա ոտքերի առջև: Եվ ուղտի սասպատի պես մեջքը ուռցրած(8) վագվզում էր սրահում ասպա մոտենում թագավորին(9) կրկնում նրա խոսքերը:

- 1) 1, 2, 3, 4, 6, 9
- 2) 1, 2, 4, 6, 7, 8
- 3) 2, 3, 5, 7, 8, 9
- 4) 1, 5, 4, 6, 7, 8

63 Ո՞ր նախադասության մեջ համաձայնության սխալ *չկա*:

- 1) Կարելի է տպագրել նրա հոդվածը, որտեղ կա զարմանալի բանաստեղծական տողեր:
- 2) Այսօր կորոշենք՝ ինչպես պիտի ընթանա մեր հետագա գործողությունները:
- 3) Որպես բարոյական դաս՝ գրողի ստեղծագործություններում հիշատակվում է հայ փափկասուն տիկնայք:
- 4) Նա բացեց իր աշխարհը հույզերի, որ իրենից հետո կոչվեց և կոչվելու է իր իսկ անունով՝ դուրյանական:

64 Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասության ստորադասի բնույթը ճիշտ նշված:

- 1) Պատմաբան այդ տիկնոջը զարմացրեց այն, որ կրոնների վերաբերյալ այդքան խոր ու հիմնավոր գիտելիքներ ունեն: *(ուղիղ խնդիր)*
- 2) Սարերում այնքան լուռ է, որ շշուկը մի կիլոմետր հեռավորությունից անգամ լսվում է: *(որոշիչ)*
- 3) Վրաց թագավորը դիտմամբ ուշացել էր Գանձակում, որ մեր թագավորի հետ միասին նույն օրը մտնի Գարդման: *(նպատակի պարագա)*
- 4) Պետք չէ աջակցել նրան, ով արվեստի մեջ ընտրում է թույլ դիմադրության ճանապարհը: *(ենթակա)*

65 Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Եվ երբ քարշ տվին դիակդ արնաքամ,
Որ նետեն քաղցած ռհմակներին կեր –
Մեր կյանքի հիմերն անդունդը ընկան
Եվ արնոտ միզում ..... են դեռ...*

- 1) խարխափում
- 2) բոցկլտում
- 3) ճարճատում
- 4) հեծեծում

66 Ո՞ր հատվածն է Պ. Սևակի «Վարք մեծաց» բանաստեղծությունից:

- 1) Նրանք ծնվում են իրենց ծնողի անօգնությունից, Որպեսզի դառնան նոր գործողություն:
- 2) Նրանից առաջ կային աստվածներ՝ Երկնքի, սիրո, պտղավորումի, Ինչպես փոթորկի, նաև... դպրության:
- 3) Մերում են նրանք և այն ծերուկից, Որ նախընտրում էր ապրել տակառում:
- 4) Նա օտար հրի ճարակի դիմաց Մեր ինքնությունը կոփեց ու կռեց:

67 Համարակալված բառերից որո՞նք են մակբայներ:

Կանչում է 1. կրկին, կանչում 2. անդադար
Էն չքնաղ երկրի կարոտը 3. անքուն,
Ու թևերն ահա փռած 4. տիրաբար՝
Թռչում է հոգիս, թռչում դեպի տուն:
Ուր որ հայրենի օջախի 5. առաջ
6. Վաղո՛ւց 7. կարոտով սպասում են ինձ
Ու ձմռան 8. երկար գիշերը նստած՝
Խոսում են Լոռու հին-հին քաջերից:

68 Ո՞ր մտքերն են հակասում տեքստի բովանդակությանը կամ չեն բխում նրանից:

Աշխարհում ամեն օր տասնյակ մարդիկ են մահանում օձերի խայթոցներից, որոնց ծանրության աստիճանը սովորաբար կախված է օձի տեսակից, տարվա եղանակից, օձի վերջին սնվելուց անցած ժամանակից, խայթոցի տեղակայումից, խորությունից ու քանակից: Առավել վտանգավոր են գլխի և պարանոցի շրջանում արված խայթոցները, որոնք վերին շնչուղիների այտուցման պատճառով հեղձուկ են առաջացնում: Համեմատաբար թեթև են ստորին հատվածների խայթոցները:

Օձերի կծելուց հետո մաշկի վրա մնում է վերին ծնոտի ատամնահետքը, որով կարելի է որոշել օձի թունավոր կամ ոչ թունավոր լինելը: Թունավոր օձը կծում է՝ թողնելով երկու մեծ և դրանց հաջորդող երկչարք մանր հետքեր: Ոչ թունավորները քառաչարք հետք են թողնում. ներսի երկայնակի շարքերը ուղիղ են լինում, դրսինը՝ կոր: Խայթվածի վիճակը շատ արագ վատանում է՝ հաճախ բերելով մահացու ելքի:

1. Աշխարհում բազմաթիվ մարդիկ մահանում են թունավոր օձերի խայթոցներից. դրանց ելքը բացառապես մահացու է:
2. Առանձնակի ծանր ընթացք են ունենում պարանոցի, գլխի և ստորին վերջույթների խայթոցները, որոնք բերում են շնչառական օրգանների այտուցման և հեղձուկի:
3. Թունավոր օձերի վերին ատամնաշարի հետքերը երկայնակի են, քառաչարք կորերի տեսքով:
4. Խայթոցի ծանրությունը պայմանավորված է ոչ միայն օձի տեսակով, այլև մի շարք այլ հանգամանքներով, անգամ տարվա եղանակով:

69 Ո՞ր տարբերակներում է ընդգծվածը համառոտ նախադասություն:

1. Ամենուրեք երևաց բուսականություն, որին կարոտել էին իմ աչքերը:
2. Այսօր եթե ինձ հարցնեն, թե ինչ է հարստությունը, կասեմ, որ դա անհոգ երիտասարդությունն է:
3. Նավը հետ էր ցատկում, կարծես շունչ էր առնում, որպեսզի նորից դիմադրի գայրացած թշնամուն:
4. Մրրիկից հալածվող անձրևի շիթերը ճիպոտում էին նավապետի պղնձյա դեմքը, սակայն ես, չգիտես ինչու, հանգիստ էի:

70 Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միայլ է, Չգիտես* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Բարդ ստորադասական նախադասությունը կարող է լինել միաբաղադրիչ, երկբաղադրիչ, բազմաբաղադրիչ:
2. Ստորադաս նախադասությունը գերադասին կապող որոշ ստորադասական շաղկապներ կարող են գեղջվել:
3. Գերադաս և ստորադաս նախադասությունները իրարից կարող են անջատվել բութով:
4. Բաղադրիչ ստորադաս նախադասությունները կարող են իրար համադաս լինել:
5. Բոլոր բարդ ստորադասական նախադասությունները կարող են փոխակերպվել պարզի:
6. Ստորադասական բոլոր շաղկապները դրվում են ստորադաս նախադասության սկզբում: